

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลต่าง ๆ

1. ชื่อวิชาหรือกิจกรรม : กฎหมายภาษี

2. ชื่อครู/หน่วยงาน : นางสาวชุติมา รักรอด

ชื่อโรงเรียนที่สอนหรือฝึกสอน : โรงเรียนพัทลุง

ภาคการศึกษาและปีการศึกษาที่ใช้สอน/ทำกิจกรรม : ภาคการเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2567

ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 4

รูปแบบการนำไปใช้ :

☐ รายวิชาเฉพาะ _____

☒ สอดแทรกในรายวิชา สังคมศึกษา (สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม)

☐ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ชุมนุม / ชมรม / ค่าย / ชั่วโมงแนะแนว) ได้แก่ _____

3. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ :

- ความรู้ (K) – นักเรียนสามารถอธิบายกฎหมายภาษีได้
- ทักษะกระบวนการ (P) – นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของภาษีได้
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) – นักเรียนเห็นคุณค่าของการชำระภาษี

4. สมรรถนะทางการเงิน (Financial competency) :

- สมรรถนะที่ 2 การจัดการรายได้และภาษี (มัธยมศึกษาตอนปลาย)

5. ตัวชี้วัด สพฐ. (ถ้ามี) :

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
ส 2.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์และปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก	ส 2.1 ม.4-6/3 ปฏิบัติตนและ มีส่วนสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติเพื่อเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้หรือขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม :

ชั้นนำ

1. นักเรียนและครูร่วมกันทบทวนความรู้เดิมเรื่องกฎหมายภาษี โดยถามว่า “รายได้หลักของรัฐบาลมาจากไหน” (การจัดเก็บภาษี)
2. ภาษีอะไรบ้าง (ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีโรงเรือน อาคารสแตมป์)

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

3. ครูเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่บทเรียน ดังนี้ “เราจะเห็นได้ว่าภาษีแต่ละประเภท มีที่มาแตกต่างกันแต่ภาษีทุกประเภทล้วนเป็นรายได้ที่สำคัญในการพัฒนาชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า”

ขั้นสอน

4. ครูแจกเงินให้นักเรียนแต่ละคนไม่เท่ากัน บางคนได้ 300 บางคนได้ 500 และบางคนได้ 1,200 บาท (แจกแบบคละ) เมื่อแจกเสร็จครูจัดฐานะทางเศรษฐกิจ 3 ฐานะ ได้แก่ หากมีเงิน 300 บาท ให้เป็นคนจน มีเงิน 500 บาท ให้เป็นคนชั้นกลาง และหากมีเงิน 1,200 บาท ให้เป็นคนรวย
5. ครูมีบทบาทเป็นรัฐผู้จัดเก็บภาษีต่อประชาชนซึ่ง คือ นักเรียน
- ครั้งที่ 1 ครูเรียกเก็บภาษีอากรจากทุก ๆ คน คนรวยก็เก็บ 100 บาท คนจนก็เก็บ 100 เท่ากัน (ภาษีมูลค่าเพิ่ม) นักเรียนกลุ่มคนรวยทำหน้าปกติ แต่กลุ่มคนจนเริ่มไม่พอใจ เก็บเงินได้ทั้งหมด 1,200 บาท
 - ครั้งที่ 2 ครูเรียกเก็บภาษีจากทุก ๆ คน เหมือนเดิมกับรอบที่ 1 คนละ 100 บาท คนรวยก็ทำหน้าปกติ แต่คนจนเริ่มไม่พอใจมากขึ้น เพราะตัวเองจนลง เก็บเงินได้ทั้งหมด 900 บาท
 - ครั้งที่ 3 ครูเรียกเก็บเฉพาะภาษีของคนรวย 100 บาท (ภาษีมรดก และที่ดิน)
6. จากการเก็บภาษีปรากฏว่า กลุ่มคนจนแทบไม่มีเงินติดตัวอยู่เลย ในขณะที่คนรวย ก็ยังรวยอยู่เหมือนเดิม
7. ครูชวนคิดว่า “ทำไมรอบที่ 1 และ 2 ได้เงินน้อยกว่ากัน เพราะอะไร” นักเรียนสะท้อนว่า “เพราะคนจนไม่มีเงินจะเสียให้รัฐแล้วค่ะครู” ครูชวนอธิบาย เรื่อง ภาษีคนจนและคนรวย เชื่อมโยงสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย
8. แจกข้อมูลให้นักเรียนอ่าน ข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง ธนาคารแห่งประเทศไทย เปิดผลศึกษา “ความเหลื่อมล้ำ” ของไทย จน-รวย ห่างกัน 10.3 เท่า แล้วชวนวิพากษ์ว่า “ทำไมฐานะของคนจนและคนรวยจึงแตกต่างกัน ในขณะที่เราเสียภาษีเหมือนกัน”
9. ครูชวนเชื่อมโยง(วาดบนกระดาน) ว่าเส้นทางเงินในกระเป๋าของเราทั้งคนรวยและคนจน เดินทางไปถึงรัฐด้านภาษี รวมกันเรียกว่างบประมาณแผ่นดิน ปัจจุบันเรามีงบประมาณแผ่นดินปี 2567 = 3.48 ล้านล้านบาท แล้วจ่ายไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อบริหารประเทศ
10. ครูชวนนักเรียนวิพากษ์ว่า “ภาษีที่เราจ่ายไป ทั้งกลุ่มคนจนและกลุ่มคนรวย จัดสรรงบประมาณไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เหมาะสมแล้วหรือไม่ เพราะเหตุใด”
11. นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม (3 คน) เรื่องภาษี ประเภทของภาษี ความเหลื่อมล้ำ และงบประมาณแผ่นดิน ตอบคำถามในประเด็น ดังนี้
- ทำไมรัฐต้องจัดเก็บภาษี
 - ภาษีแต่ละประเภทต่างกันอย่างไร
 - ความเหลื่อมล้ำทางสังคมไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร

การเผยแพร่ผลงานครูในโครงการ หรือตามความร่วมมือต่าง ๆ

- การจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน 2567 เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสรุป

12. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีในประเทศโดยใช้คำถาม ดังต่อไปนี้
 - 1) การชำระภาษีเป็นหน้าที่ของใคร (ทุกคน)
 - 2) การชำระภาษีส่งผลต่อประเทศอย่างไรบ้าง (เพื่อให้รัฐนำไปใช้พัฒนาประเทศ เช่น การพัฒนา สาธารณูปโภค การมีสวัสดิการจากภาครัฐ ฯลฯ)
 - 3) หากไม่มีคนชำระภาษี จะเกิดผลกระทบอะไรขึ้นบ้าง (เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และส่งผลต่อการพัฒนาการหน้าของประเทศ)

7. การประเมินและวัดผลการเรียนรู้ :

สิ่งที่วัดผล	วิธีวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์ การประเมินผล
ด้านความรู้ (K)	การทำกิจกรรมกลุ่ม และการตอบคำถาม	- กิจกรรมกลุ่ม - คำถาม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)	การทำกิจกรรมกลุ่ม และการตอบคำถาม	- กิจกรรมกลุ่ม - คำถาม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (A)	การทำกิจกรรมกลุ่ม และการตอบคำถาม	- กิจกรรมกลุ่ม - คำถาม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สมรรถนะสำคัญของ ผู้เรียน (C)	สังเกตพฤติกรรมการทำงาน	- กิจกรรมกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

ส่วนที่ 2 : สื่อประกอบต่าง ๆ เช่น แผนการสอน แผนการดำเนินกิจกรรม ใบงาน

-

